

Naročninaznaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.**Posamezna številka 1 Din**UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasovNa oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO

Murska Sobota, 9. julija 1933.

ŠTEV. 28

Sokolski dnevi v Ljubljani

Minuli so lepi sokolski dnevi. Sokolske armade, ki so 28. in 29. junija 1933 pokazale beli Ljubljani uspeh svojega dela, so se razšle. Toda v desettisočih gledalcev so zapustile neizbrisane spomin na veličastne nastope, katere more ustvariti le sokolski idealizem in sokolska disciplina. Sokolstvo je osvojilo Ljubljano. To se je najbolje pokazalo pri slavnostni povorki v četrtek. Sprevod dvajsettisoč sokolov in sokolic se je vilo po ljubljanskih ulicah. Stotisoči gledalcev so ure in ure navdušeno vzklikali in pozdravljali te naše borce, ki v službo za narod žrtvujejo ves prosti čas, da ustvarijo zaveden, zdrav in krepak narod, ki bo vreden naše lepe domovine.

Nastopi posameznih oddelkov so bili vzorni. V prostih vajah je nastopilo 3300 članov, nato 3300 članic. Pogled na nepregledno polje zdravih mladih ljudi, ki so po godbi izvajali istočasno proste vaje, bo ostal nepozaben. Ponosno so gledalci vzklikali vojski, ki je nastopila z vajami s puškami. Ne da se popisati navdušenje občinstva, ko so nastopili mornarji s prostimi vajami. Izvedba je bila tako dovršena, da najpazljivejši strokovnjak ne bi mogel najti pogoške. Predaleč bi zašel, ako bi našteval vse posamezne nastope. Ome-

niti moram le, da so zlet v velikem številu obiskali češki Sokoli in Sokolice, ki so nastopili s prostimi vajami. Vaje so bile učinkovite težke in lepo izvedene.

Tudi naše Prekmurje se je v lepem številu odzvalo sokolskemu vabilu. Skoro 400 članov in članic je odšlo v Ljubljano. Pri prostih vajah je nastopilo nad 150 članov in članic. Posebno ponosni smo na naše čete, katerih člani so tudi nastopili pri prostih vajah. Dasi so bile vaje težke in člani čet takorekoč začelniki, so se jih dobro naučili in točno izvajali. Prepričali smo se, da je naše ljudstvo dovzetno za napredek, da hoče korakati z duhom časa in da bode naše Sokolstvo v bodoče doseglo še lepe uspehe. Sokolski delavci in organizatorji naj torej še z večjo vnemo zgrabijo za delo. Obilen sad ne bo izostal.

Naša država podpisala pogodbo z Rusijo.

Dne 3. julija 1933 je naša država skupaj s Čehoslovaško, Romunijo, Poljsko podpisale z Rusijo in Turčijo pogodbo o napadanju in koga je smatrati napadalcem. Ta pogodba je silne mednarodne važnosti, vsled česar jo smatra vse svetovno časopisje kot dogodek prve vrste. S podpisom te pogodbe se je tudi položaj naše države v svetu zelo okrepil.

drejci, Krnci, Noršinci, Mlajtinci in Lukačovci,

ob 16. uri: Gederovci, Sodišinci, M. Petrovci, Petanjci, Tišina, Tropovci, Gradišče, M. Črnci, Satahovci, Krog.

ob 17. uri: Stari in Novi Beznovci, Zenkovci, Lemerje, Brezovci, Predanovci, Polana, Rankovci, Vanča vas, Borejci in bližnje občine Lendavskega sreza.

Župani in drugi organizatorji naj skrbijo, da se bo izvedel obisk po tem razporedu, da ne pride do zmešnjave.

K otvoritvi ob 8 uri naj pride po možnosti radi efekta že cela prva skupina.

Razven ogleda razstave v 22 zelenih vagonih bodo tudi predavanja, kjer bodo predvajani tudi skiopitične slike in filmi, in to v Sokoiskem domu ob 10., 11., 14. in 18. uri. Za te predstave in predavanja obisk ni

Prosimo vse cenj. naročnike, ki dolgujejo naročnino za leto 1932 in prvo polletje 1933, da čimprej storijo svojo dolžnost in isto poravnajo ali po položnici (ki smo jo priložili prejšnjim številkam) ali v tiskarni, odnosno pri upravniku lista.

kontingentiran (omejen). Ob 11. uri bodo tudi demonstracije o kastraciji petelinov (kapuniziranje).

Otroci, ki še niso 10 let stari, nimajo dostopa.

Šolska, deca (nad 10 let) v spremstvu učiteljstva se naj pridružijo skupinam, kamor spadajo po občinah.

Od premožnejših se pobira tudi vstopnina po 2 Din.

Kmetje, udeležite se te razstave vsi. Ne samo, da je ta potujoča razstava res zanimiva in poučna, število obiskovalcev bo pokazala tudi stanovsko zavest naše krajine.

Prekmurci v Ljubljani

Vsi naši časopisi so polni navdušenja in hvale o obisku naših ožjih rojakov v Ljubljani. Pod vodstvom g. šol. uprav. Breliha so se podali Bogojinčani tja, kjer so pred najizbranejšim občinstvom pokazali naše narodne običaje in navade. Kakšne uspehe so želi, naj priča naslednji članek, ki je izšel v „Jutru“:

Ljubljano je noživila pomemben, vesel dan: prvič, odkar živimo v svobodni ujedinjeni narodni državi, so prišli v svojo slovensko metropolo k nam na obisk rojaki s skrajne severovzhodne meje, Prekmurci. Komaj se je mesto izpraznilo od dragih gostov, ki so prišli na sokolski zlet kot otroci ene same velike, največje slovanske družine, so nas prišli obiskat otroci najmanjše, do nedavna še najbolj zaslužene slovanske družinice, male, a za nas vendarle najdražje veje slovenskega in jugoslovenskega naroda in Ljubljana jih ni sprejela z nič manj široko gesto in nič manj odprtega srca, kakor je prejšnje dni sprejela v sredo predstavnike vseh Slovanov od severa do juga, vzhoda in zapada. Na Tyrševi cesti pred Bavarskim dvorom se je vršil slovesen sprejem, ves večer pa je z Gradu padala svečana luč na vse mesto, ki je dragim gostom gorela v pozdrav.

Zvečer se je v dvorani na Taboru zbrala množica narodnega občinstva z najodličnejšimi predstavniki

na čelu. Prekmurci so prišli, da se Ljubljančanom predstavijo z najbolj karakterističnim in najlepšim, kar imajo: z lepoto svoje blagelaste govornice in s svojimi starimi, naivnimi, pristrčno lepimi šegami in navadami. Prišli so na povabilo društva „Soče“, da na Taboru odigrajo svoje svatbene običaje, staroznane prekmurske „gostovanje“, s katerim so nedavno že v Mariboru želi vihareni uspeh. — Razen vsega drugega pisanega, mladega in starega sveta, ki ga je prignala rodoljubna radovednost na prireditve, in poleg male kolonije prekmurskih rojakov, ki jo ima Ljubljana, so se razen domačina, mestnega župana in predsednika „Soče“ dr. Puca udeležili zanimivega večera tudi pomočnik bana, komendant mesta, rektor univerze, senator dr. Rožič, dvorna dama dr. Tavčarjeva i. dr.

Pozdravno besedo gestom je izpregovoril župan dr. Puc, ki je po imenu pozdravil zbrane predstavnike, zlasti rektorja dr. Slaviča, ki si je v dobi osvobojenja pridobil najlepših zaslug, da se je prekmurska zemlja združila s svobodnimi Slovenci v svobodni Jugoslaviji. Spominjal se je časov, ko smo bili Slovenci še v roblju in smo se morali boriti za pravice svojega jezika. Kako težko je moralo biti tedaj šele onim, ki so bili takorekoč odrezani od celotnega narodnega telesa in so bili v tej tež-

Potujoča kmetijska razstava

pride, kakor znano, v M. Soboti v torek 11. t. m. Slovesna otvoritev bo ob 8. uri, v Hodoš pa v sredo 12. t. m., kjer bo tudi ob 8. uri otvoritev. Zanimanje za to razstavo je izvanredno veliko.

Za Hodoš je izdelal in razglasil spored tamkajšnji lokalni odbor.

V M. Soboti se obeča velikiški naval. Da se bodo mogli pri tem velikem obisku vsi dobro ogledati to zanimivo razstavo, je razdelil tukajšnji lokalni odbor občine na skupine, ki bodo na določeno uro prišle na vrsto.

Po otvoritvi si ogledajo razstavo najpoprej zastopniki uradov, potem pa pridejo obiskovalci iz občin M. Soboti, Bakovci, Boreča, Trdkova, Otovci, Vidonci, G. Lendava, Dolič, Radovci, Kovačevci, Rakičan in Markišavci,

ob 10. uri: Gornji Slaveči, Dol. Slaveči, Matjašovci, Motovilci, Kuzma, Kruplivnik, Sotina, Srdica, Ocenje, Kramarovci, Fikšinci, Gerlinci, Nuskova, Rogaševci, Sv. Jurij, Večeslavci, Črnelavci, Veščica in Kupšinci,

ob 11. uri: Pertoča, Ropoča, Krašči, G. Črnci, Cankova, Korovci, Domajinci, Topolovci, Skakovci, Strukovci, Pužavci, Krajna, Poznanovci, Bodonci, Vadarci in Nemčavci,

ob 14. uri: Prosečka vas, Mačkovci, Pečarjevci, Dolina, Dankovci, Kuštanovci, Moščanci, Košarovci, Vaneča, Bokračci, Puconci, Šalamonci, Gorica,

ob 15. uri: Ivanovci, Kančovci, Prodašinci, Čikečka vas, Selo, Fokovci, Vučja gomila, Tešanovci, Moravci, Martjanci, Sebeborci, An-

! V torek 11. t. m. zvečer po končani potujoči kmetijski razstavi bo v restavraciji g. Benka družabni večer. Svira prvovrstna podeželska godba. !

ki borbi povsem prepuščeni samim sebi. Prekmurci niso pod madžarsko vlado imeli ne svojih narodnih društev ne šol. In vendar, kako ogromno žilavost so naši Prekmurci pokazali, ko so vkljub vsemu zatiranju vzdržali do konca in so ohranili svojo narodnost ter po vojni z nami vsemi dočakali odrešenja. — Naša usmerjenost je tako uravnana, da pri nas v Ljubljani več vemo o tujih narodih kakor o svojih bratih od onkraj Mure. Prelepa prekmurska zemlja nam je neznana. Zato vas danes, ko ste prišli, da se pobliže seznanimo med seboj, pozdravljamo z najbolj pristojno dobrodošlico. *Naj bi se vam v prijaznem bivanju v Ljubljani utrdila ponosna zavest, da ste z nami del velikega jugoslovenskega naroda, ki je večji od madžarskega in verujte nam, da smo pripravljeni boriti se na življenje in smrt za vašo in za našo svobodo.*

Ko je v imenu Kluba koroških Slovencev, ki so danes deležni precej podobne usode, kakršne so bile do osvobodjenja deležni naši Prekmurci, izrekel pozdrav g. Uršič, se je na prijetno okrašenem odru odigrala prekmurska svatba od početka do konca. Prireditev je na vse občinstvo napravila tako lep vtis, da si je pač vsakdo brez izjeme zaželel poročati v to neznano deželo, ki je tako polna duševnih in življenjskih lepot, in si od blizu ogledati pravo, resnično gostinstvo. Glavna atrakcija sta bila pač oba pozvata v svojih visokih, pisano okrašenih klobukih, s svojim vinom in kolačem in svojo neustrahovano zgovornostjo. Enakega občudovanja pa so bili deležni prav vsi, od korbutca do družbana, od kuharic do mušičarjev, od starešine do anehe. V preprosto lepih prekmurskih nošah v njihovih plesih in molitvah, v njihovih pesmih in govorih, ki so združeni s svatbo, in v vseh njihovih običajih se je izražalo vse bogastvo duše tega ljudstva, ki se na robu ene najplodovitejših planjav srednje Evrope v najskromnejših razmerah blje z zemljo in Bogom za življenje in za kruh. Njihov govor in njihove kretanje, njihova navezanost na iskreno pobožnost in na stare, od pamtveka dedovane navade, pričajo o tradicionalni preproščini njihovega življenja in njihovega razgleda po svetu. V spomin na vso neskončno dolgo dobo, ko je bila ta najmanjša, pa zato morda najlepša vejica na deblu slovenskega naroda, pod tujim jarmom, se ne samo v zvoku in izgovoru besede, temveč tudi v celotni melodiji njihovega govora nešteto krat oglašajo akcenti madžarskega jezika. *Vsa njih duša, vsa njih predanost Bogu in življenju pa zgovorno priča o njih, da so najboljši sinovi slovenstva in slovanstva.* Vse njihovo gostinstvo je zaživel pred nami kot prekrasna revija lepote in življenja tega ljudstva, ki mu je določeno, da bo iz svoje male, toda starodavne in krepke kulture dal še mnogo dragocenih sokov vsej slovenski in jugoslovenski kulturi.

Večer je prav lepo uspel. In po gostinstvu, ki je v polni meri dose-

ljudi uporablja dnevno Chlorodont. To dokazuje, kako dobra je ta zobna pasta. Samo opazujte ljudi, kako zelo se zanemarijo nego zob in spoznali boste, kako prijetno Vas presenetijo sveža usta z negovanimi zobmi. — Dobiva se povsod. Tuba Din. 8.—, velika tuba Din. 13.—

Beli zobje - Chlorodont

glo svoj umetniški efekt, se je v dvorani razvila prijateljska zabava, na kateri so se navezali živahni stiki med našo metropolo in našim Prekmurjem. — Na koncu smo se razšli z živo željo, da se kaj kmalu spet vidimo — ali tu pri nas ali pa tam preko Mure, kjer je ta vse najgloblje ljubezni vredni rod doma.

Smrt ob mejnikih...

Ni bilo še dovolj žrtev ob naših mejah, da bi že slednjič ljudstvo uvidelo, da je tihotapljenje igra z lastnim življenjem. Mlada življenja so se v svoji nepremišljenosti zrušila, očetje so tvegali ne le sebe ampak tudi ženo in otroke. Solze v bedi osamljenih otrok in žena je še pretil, da bi odvrnile one, ki se vedno hodijo po potih nad katerimi plava smrt. In že zopet je prišla vest iz Motovilca... Dogodek je kakor udarec v obraz ljudstvu, naj že slednjič sprevidi in naj se ne zoperstavlja zakonom. Tako je bilo:

19-letni Makari Štefan, čigar stariši se nahajajo na sezonskem delu v Vojvodini, je dne 1. t. m. nalagal svojega starega očeta in staro mater, da bo šel v log nabirat gobe. V resnici se je pa podal na stranpot in sicer je na neznanim mestu prekorčil državno mejo ter na Madžarskem, v družbi nepoznanega tihotapca nakupil večjo množino madžarskega pipnega duhana. Vrnili so se v našo državo na nekem skrivnem mestu nad Stroškim vrhom v območju občine Čepinci, ob državnem mejniku A 84. Službujoči graničar ga je po predpisu pozval naj se ustavi, kateremu pozivu sepa tihotapca nista odzvala. Graničar se je moral poslužiti strelnega orožja ter je iz puške trikrat ustrelil proti tihotapcema, ki so se mu v naglem begu v tamošnjem borovem lesu izgubili izpred oči. Graničar ni vedel, da je enega tihotapca pogodil ter smrtno ranil. Oba tihotapca sta bežala, dokler niso ranjenca zapustile moči, da se je zgrudil. Prišli so mu na pomoč vaščani, ki so ga za silo obvezali in odpeljali na dom v Motovilce, kjer je pol ure nato izdihnil.

Murska Sobota

— **Obisk g. bana.** V petek v popoldanskih urah so zaplapolale trobojnice raz streh naših meščanov v pozdrav visokemu obisku. Kljub temu, da je bil obisk g. bana napovedan za četrto uro, so že v zgodnjih popoldanskih urah bile ulice žive. Pred občinsko hišo je bil postavljen lep slavalok a pročelje hiše je bilo vso v zelenju in zastavah. K sprejemu se je zbrala požarna bramba, Sokoli v krojih in fanfara, šolska mladina,

različne deputacije in mnogo občinstva. Ko se je pripeljal g. ban spremljan od g. župana Kodra, ki se mu je peljal nasproti, so zaorili navdušeni klici množice. „Bože pravde“ iz otroških grl je ustvarilo svečano razpoloženje. Z šopkom v roki je na to v lepih besedah pozdravila g. bana Majdica Lipovšekova, kateri se je g. ban vidno ganjen zahvalil. Prvi je spregovoril in pozdravil g. bana g. nar. poslanec Benko, ki je v svojem govoru iznesel vse težkoče prekmurskega prebivalstva. V globokem domoljubnem govoru se je zahvalil g. ban za lep sprejem ter obljubil, da bo čuvarjem naših severnih mej stal ob strani in pomagal kar je v njegovih močeh. Z vsklikom kralju in domovini je zaključil svoje besede in med vsklikanjem občinstva se je podal v občinsko hišo, kjer je sprejemal deputacije različnih društev in korporacij. V nočnih urah je g. ban nadaljeval pot in prepričani smo, da je zapustil prekmurska tla z najboljšimi vtisi in v prepričanju, da zna prekmursko ljudstvo ljubiti svojo svobodno državo.

— **Nižji tečajni izpit.** Nižji tečajni izpit na realni gimnaziji v M. Soboti je položila M. Vukan-ova iz Bodonci. Čestitamo!

— **Osebnost.** Tukajšnji domačin arhitekt g. Fran Novak je položil na dunajski umetnosti akademiji diplomski izpit. Nadarjenemu arhitektu, ki je s svojimi deli vzbudil že splošno pozornost ter bil za nje že nagrajen, iskreno čestitamo!

— **Obisk profesorjev.** Z avtobusom so se v soboto v nočnih urah pripeljali iz Čakovca skupina profesorjev, ki se je namenila v Prekmurje v svrhu spoznavanja tukajšnjih razmer. Med potoma so se ustavili v različnih krajih, za to je njihov prihod tako zakasnel. Tukajšnja društva so jih sprejela prav gostoljubno, tako da so bili gostje prijetno presenečeni. V prijetnem kramljanju so gostje preživeli večer v družbi meščanov na vrtu g. Benka. Naš neumorni jazz-orkester je sodeloval v zadovoljstvo vseh, tako da so ure tekale bliskoma. Naslednjega dne so se odpravili na Srebrni breg in na tromejnik, zvečer so se pa zopet vrnili in drug dan nadaljevali pot na Kapelo. Udeleženci izleta so se zelo laskavo izrazili o lepotah naših krajev, ogostoljubnosti tukajšnjega prebivalstva ter so odnesli od nas najboljše vtise.

— **Dar.** Tukajšnji Sok. fanfari, ki je bila navzoča pri sprejemu g. bana,

je g. ban podaril znesek Din 500. Za pozornost, ki jo je izkazal g. ban našim mladim godbenikom, čestitamo!

— **Odhod dece na morje.** V petek z popoldanskim vlakom odpotuje v otroško zdravilišče v Bakarac sledeči otroci: Domjan Štefan, Sinic Ludvik in Hickl Deziderij. Otroke pošlje tukajšnji krajevni odbor Rdečega križa. V mesecu avgustu odpotuje v isto zdravilišče skupina deklic iz našega kraja. Vsega uvaževanja vredna je človekoljubna akcija tukajšnjega odbora Rdečega križa, ki tako skrbi za zdravje naših najrevnejših malčkov. Za svoje plemenito delo zasluži podporo celokupne javnosti!

— **Drugi zdravniški tečaj** se je vršil dne 30. VI. t. l. v tukajšnji bolnici. Predaval je Dr. Brezovnik kirurg primarij, o Ulcus cruris (čir na podkolenu) in njegovo moderno zdravljenje, ter sreski sanit. ref. Dr. Gregorc o modernem naziranju o patologiji in terapiji diabetesa (sladkorna bolezen). Tretja točka dnevnega reda: Dr. Brandieu, vodja bolnice: rentgenološke demonstracije, je radi službenih zadržkov (udeležba pri sprejemu g. bana Dravske banovine) odpadla. Poset je bil zadovoljiv. Prihodnji tečaj se vrši dne 29. IX. t. l.

Rogaševci

Osebnost. V četrtek 29. jun. se je zaročil g. Meško Jakob, učitelj v Trdkovi z tukajšnjo učiteljico gđc. Jazbec Mery. Čestitamo.

Šolska akademija in razstava ročnih del. Šolska deca v Kuzmi je v nedeljo 25. junija priredila šolsko akademijo, ki je obsegala jako pester spored. Akademijo je otvoril učenec z primernim govorom. Nato je sledila igrice „Čista vest“, ki so jo otroci jako dovršeno predvajali. Po igri je bilo troglasno petje, nastop sokoličev in sokolic in dr. Akademijo je zaključila simbolična živa slika. Šolska soba je bila nabito polna domačega občinstva ki se je kar čudilo sposobnosti in pogumu malih igralcev. Ob tej priliki so učenci obenem tudi razstavili svoja ročna dela, ki si jih je občinstvo ogledalo po akademiji. Vsi razstavljeni izdelki so bili hvalevredni. Največjo pozornost so zbudili predmeti iz gline, med katerimi je bil posebno dovršeno izdelan relief naše kraljevine. Prisotni so se zavedali da so dolžni hvale za ves užitek edinole domačemu učiteljstvu, vsled tega se je predsednik krajevnega šol. odbora g. Fartek v imenu vseh zahvalil učiteljstvu za vso vestno delo, ki ga posveča mladini ter obenem prosil da se take razstave vršijo leto za letom.

Naročniki. Ker še do danes niste poravnali naročnino Vašega lista, smo vam ponovno priložili položnico z označenim zneskom plačila. Prosim storite tokrat zanesljivo svojo dolžnost in poravnajte naročnino.

Iz Amerike

Pred kratkim je v vsej svoji skromnosti obhajal petdeseti rojstni dan med ameriškimi slovinci dobro znani župnik F. Horvath Lörinc, ki se je pred dvajsetimi leti preselil iz M. Soboty v Ameriko. Bil je več let urednik prvega slovenskega lista v Ameriki: „Zvezda Vogrskih Slovincov“.

V kratkem pridejo novi dolarski bankovci v promet. Od sedanjih ban-

kovcev se novi ločijo v tem, da sta pečat in številka rdeče natiskana, dočim imajo sedanji dolarji pečat in številko modre barve.

Srebrno poroko sta obhajala za konca Časar v Bethlehemu.

Da se zmanjša brezposelnost bodo začeli graditi v Ameriki 32 novih bojnih ladij, kar bo stalo 238 milijonov dolarjev. Prezident je gradnjo ladij dovolil le radi tega, ker je dobil zagotovilo da odpade 85 odstotkov izdatkov v dobro delavcev.

Visokošolske študije je končal Frank Zrinszky iz Newarka, ki bo po prestani dobi prakticanja prvi slovenski odvetnik v Ameriki. G. Zrinszky je še le 22 let star ter je vse študije dovršil z odličnim uspehom.

(Amerikanski Szl. Glasz — No 25.)

Na tom szi terem glavou,
ka za kaksega cila volo sze zacsajo
Kleklmone „Novine“ vu sztárom kráji
ospotávati, norcsáriti z amerikanských
szlovenov? Vendar szo sze zse na
volile sínfati Mu szkó Krajino? . . .

DOPISI

Šulinci. Delne župne vaje gas. župe Križevske so se vršile dne 2. julija, na travniku gostilničarja in tov. Žiško Štefana. Vreme je bilo zelo ugodno in temu je pripisovati, da so od vseh strani prihiteli gasilci. 23 društev je bilo zastopanih, nekatera korporativno, nekatera po svojih odposlancih. Zbirališče je bilo na šol. dvoigrišču v Gor. Petrovch Tu so se formirala društva v četverostope in oddali poveljniki društev raport tov. župnemu podnačelniku Štefanec Francu. 282 članov breječo gasilsko armado je vodil na čelu z godbo tov. župni podnačelnik Štefanec in dal pozdravni mimohod pred gostilno Žiško zbranemu župnemu vodstvu, na čelu s tovarišem Džuban Josipom in velečastnim g. Godina Štefan ev. župnikom. Impozantna povorka je nudila krasno sliko. Občinstvo je bilo zelo častno zastopano. Od najodtalnejših krajev Goriškega so prišli, da bi si ogledali vaje in izvajanje naših gasilcev. Gasilno društvo v G. Petrovch je izvajalo gasilske vaje s sekiricami z 25 člani po Umeč Hčevarjevi sestavi. Pohod in razvoj za sekirčne vaje je bil imponanten s čeladami opremljenega društva. Vse štiri sestave so izvajali brezhibno in zelo dobro. Vaje so bile dobro in točno nastudirane. Za izvajanja so želi priznanje od tov. župnega načelnika. Po končanih redovnih vajah in vajah z brizgalno je tov. župni načelnik imel nagovor na gasilce in posebno je poudarjal, da mlado, komaj pred pol leta ustanovljena društva delujejo z zelo dobrim uspehom. Vzodbujal in bodril je vse navzoče gasilce na marljivo in vztrajno delujejo na gasilskem polju. H koncu svojega govora je

pozval vse navzoče, da vzkliknejo trikratni „Živijo“ Nj. Vel. kralju Aleksandru in najvišji vladarski hiši. Gromki, trikratni živio se je razlegal po bregovih krasne Goričke.

Kruplivnik. Na naši državni narodni šoli se je vršila Vidovdanska proslava dne 25. junija t. l. Šolska mladina je priredila več mladinskih igrice, kakor „Šivilja Klara“, „Darežljivi otroci“. Vprizorili so tudi enodejanko „Domovini“, nakar je mladina zapela „Bože pravde“. Sledil je telovadni nastop Sokoličic na šolskem dvorišču. Udeležba je bila številna, a kljub temu se priporoča, da bi se starši udeleževali takih prireditev v še večjem številu. Tem potom se zahvaljujemo g. Hartner Ferdinandu, ki nas je podprl s potrebnim materijalom za šolski oder.

PO SVETU

Nevihite in neurja so uničila v pokrajini okoli Peci 15.000 ha žetve. Dve osebi sta bili ubiti. Nekatera zrna toče, ki so padala med nevihto so tehtala 560 g.

Na južnih obalah Floride so našli več sto mrtvih kitov. Mislijo, da je pod morsko gladino moral divjati skrivnostni vihar, ki je stal kite življenje.

V Tapolci blizu Balatonskega jezera so zboleli vsi člani dveh družin (16 oseb) ker so jedli strupene gobe. Do zdaj je v bolnici umrlo že šest oseb, stanje ostalih pa je zelo nevarno.

V kraju Jadar na Španskem se je zgodil strašen zločin, ki ga je zakrivilo praznoverje. Dva možakarja sta ubila devetletnega otroka, in prinesla njegovo kri nekemu bolniku, da bi od nje ozdravil.

Neki kočijaž iz Jelšova na Češkoslovaškem je vozil proti domu, ko je navalil na vprego roj čebel, kateremu so sledile še drugi roji. Konji so se spustili v divji beg, čebele pa so vozu sledile do vasi, kjer ni ostalo niti eno bitje neopikano. Vaščani so v strahu sežigali slamo in uporabili brizgalno da so čebele pregnale. Splašena konja sta pri begu ubila kočijaža.

Nek japonski učenjak se je spustil v žrelo ognjenika Miharaama. Žrelo tega ognjenika imenujejo „Žrelo samomorilcev“, kamor je samo letos skočilo 270 obupanih ljudi. Učenjak se je zdrav vrnil iz žrela.

Po dolgi preiskavi je policija v Senti razkrinkala nevarno družbo, ki je s svojimi člani in najetimi pomočniki „pomagala“ pri raznih procesih z lažnim pričevanjem in krivimi prisegami. Zaprli so 13 oseb, med katerimi sta tudi dva odvetnika.

V Nadiučih pri Gacku se je zgodil strašen zločin. Brata Simo in Petar Milošević sta bila že dalje časa v sporu s sorodnikom Mitrom zaradi zemlje. V času ko sta bila Simo in

Petar baš pri obedu je vdrl v njuno hišo Mitar in ne da bi rekel besedo, potegnil iz žepa revolver in oba brata ustrelil. Mitar je nato žažgal poslopje in pobegnil domov kjer so ga našli pozneje zabodenega z nožem v vrat.

V Zedinjenih državah je zavladala silna vročina, ki je zahtevala že sto smrtnih žrtev. Iz Newyorka je pobegnilo pred vročino v razna kopališča in okolico 3 milijone ljudi.

Pred dvema tednoma je lekar nar Altwirt v Novem Sadu dal razglasiti da bo razdelil vse svoje veliko premoženje med najlepša dekleta kameniškega predmestja, kjer je stanoval. Res se je priglasilo 23 deklet katerim je razdal svoje imetje z izjemo par tisoč dinarjev s katerimi je odpotoval na Dunaj, kjer se je zastrupil.

Organizacija.

Vsem organizacijam JRKD!
Akcijski odbor za prireditev velikega manifestacijskega zborovanja JRKD dne, 23 t. m. v Beograd je odločil, da ženske osebe k potovanju v Beograd ne bodo pripuščene pod nobenim pogojem radi velikih naporov s katerimi bo zvezano potovanje v Beograd in iz Beograda nazaj. Na shod v Beograd tedaj lahko potujejo izključno le moški člani naših organizacij. — *Banovinsko tajništvo JRKD.*

Veliko manifestacijsko zborovanje v Čakovcu dne 9. t. m. Sreska organizacija JRKD v Murški Soboti opozarja vse njene somišljenike, da se vrši dne 9. julija t. l. na športnem igrišču v Čakovcu velik manifestacijski zbor, na katerem bodo navzoči ministri: gg. dr. Šumenkovič, ing. Radojevič, Pavao Matica, dr. Hanžek, dr. Tomašič, dr. Kramer, dr. Demetrovič in dr. Kraljevič. Razen teh bodo navzoči tudi senatorji in poslanci iz vseh krajev naše države. Iz M. Sobote bo vozil poseben vlak. Pozivamo vse somišljenike, da se tega zborovanja udeleže v čim večjem in častnem številu. Poseben vlak dospe v Čakovec ob 9. uri zjutraj. Vse nadaljne informacije dobite v tajništvu sreske organizacije v Novakovi hiši.

Opozorilo delegatom beograjskega kongresa. Na sreski skupščini, dne 12. marca 1933 so bili izvoljeni sledeči člani za delegate sreske organizacije JRKD, za srez Murska Sobotica za državni kongres, ki se vrši letos, dne 20. in 21. julija Beogradu: Vezer Geza, gostilničar in posestnik v Martjancih, Kūhar Stefan, mlinar v Puconcih, Pertot Kristijan, civ. geom. v Murški Soboti, Koder Franc, odvetnik v Murški Soboti, Fartek Franc, gostilničar v Gornjih Slavečih in Kocet Ludvik, župan v Mačkovcih. Naši delegati prejmejo pravočasno od sreskega tajništva podpisane in z žigom potrjene poverilnice in legitimacije za proste vozovnice. — Ostale člane opozarjamo, da imamo za manifestacijsko zborovanje v Beogradu še vedno proste vozovnice na razpolago. Člani! Upo-

rabite ugodno priliko in prijavite se za zborovanje v Beogradu, ki bo dne 23. julija.

Manifestacijsko zborovanje 15. avgusta v Mariboru. Prejeli smo telefonično vest, da se bo vršilo veliko manifestacijsko zborovanje JRKD v Mariboru in sicer 15. avgusta. Upamo, da bo tudi za to zborovanje zavladalo zanimanje. Namesto prostih vozovnic bodo uvedene režijske cene, tako, da bodo plačali člani iz Hodoša v Maribor, tja in nazaj Din 9.

Krajevnim organizacijam v opozorilo! Od sledečih krajevnih organizacij nimamo še seznamov članstva: Kupšinci, Noršinci, Moščanci, Mačkovci, Tešanovci, Kramarovci, G. Lendava, Pertoča, Bodonci, Moravci in Krog.

SOKOL

Redna seja uprave Sokolskega društva Murska Sobotica bo v sredo dne 12. julija 1933 ob 20. uri v Sokolskem Domu.

Lahka prikolica (BSA) za motorno kolo se po ceni prodaja. Naslov prodajalca se izve v PREKMURSKI TISKARNI v Murški Soboti.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Pobijanje krošnjarstva in šušmarstva.

Gospod sreski načelnik je izdal dne 19. junija 1933 pod štev. 3638/2 vsem žandarmerijskim stanicam, združbi trgovcev in županstvom sledečo okrožnico:

„Ponovno poročam, da brezobzirno ovadijo vsakega krošnjarja, ker je krošnjarjenje v tuk. obmejnem srezu sploh prepovedano. Zaplenite vselej začasno njegovo robo, odvzemite knjižico ter pošljite ovadbo semkaj. Šele po plačilu kazni bo obsojenec lahko dvignil robo in knjižico. Večkrat pa ne gre za pravo krošnjarstvo, temveč le za neupravičeno trgovanje prodajo recimo paprike, čepic itd. Vsi ti so pa zagrešili prestopke neupravičenega izvrševanja trgovinskega obrta. Trgovec, (ki ima obrtno pooblastilo) sme sam ali po svojih potnikih le ponujati iz zvorci blago v nakup, sprejemati naročila, ali oddajati **naročeno blago**, nikakor pa ne ponujati in hkrati prodajati s seboj v druge kraje pripeljano blago.“

Združba trgovcev prosi vsled tega vse zainteresirane člane pa tudi druge osebe, da pomagajo oblastvom, pa tudi orožništvu s tem, da tak prestopke vedno pravočasno prijavijo bodisi pri orožniški postaji, kjer iste ni pa županstvu ali pa Združbi trgovcev v Murški Soboti, ki bo ukrenila vse potrebno, da se tako nezakonito postopanje po nepoklicnih osebah odpravi.

Izumitelj vžigalic.

L. 1857. je umrl v umobolnici v Ludwigsburgu Jakob Friedrich Kammerer, mož, ki je izumil prve uporabne vžigalice švedskega tipa, kakor jih poznamo danes. Njegovo življenje je bilo pisano in tragično, kakor življenje vseh velikih izumiteljev.

Rodil se je 24. maja 1796. kot sin nekega rešetarja v Ebingenu na Nemškem ter bi se moral posvetiti očetovemu rokodelstvu. Njegov nemirni duh pa se ni znašel v tem delu ter se je obračal v ustvarjanje tehničnih novot. Tako si je l. 1824. pridobil

patent za novovrstno izdelavo poletnih klobukov iz ribje kosti, vrbovine in španskega trstja in je izumil tudi nov stroj za apretacijo svilenih klobukov. Že takrat se je živo zanimal za problem praktične in preproste naprave ognja. Kot predhodnik vžigalice je fungiral tedaj „fosforno kresilo“, ki je vsebovalo v toku poleg svežnjiča lesenih klinčkov s fosforno kislino napolnjeno steklenico. Klinčki so imeli kakor naše vžigalice kapico, ki se pa ni vnela z drgnjenjem, temveč s tem, da so jih omočili v kislino. Po dolgem trudu se je Kammerju posrečilo, da je izdelal fosforno vži-

galico, ki je potrebovala samo ploskve, na kateri se je z drgnjenjem vnela.

Med tem pa se je bil Kammerer — bilo je to v temnih dneh pred marčno revolucijo — zameril oblastem, ki so videle v njem revolucionarja in so ga začele na vse pretege zasledovati. Niso mu hotele dati patenta za njegov izum in so prepovedale izdelavo njegovih vžigalic, češ, da so nevarne. Baš v tistem času je nastal v njegovem podjetju požar, ki je dal oblastem povod, da so nastopile proti tem vžigalicam. Obsodili so ga na dve leti ječe in se je rešil le z begom.

v Švico. Tu se je zaman trudil, da bi si priboril zaščito za svoj izum. Razburljiva doživetja te borbe so povzročila, da je končno zblaznel in so ga morali oddati v omenjeno umobolnico, kjer je umrl v starosti 61 let.

Med tem pa je njegovo idejo, ki ni bila zaščitena, pograbil Anglež Isaac Holden in je postal z njo milijonar, dočim je Kammerer, ki praznujemo te dni stoletnico njegovega izuma, živel in umrl v zelo skromnih gmočnih razmerah.

ZA GOSPODINJE

Važnost gospodinjstva v kulturnem, političnem in gospodarskem oziru.

Pasivnost naše gospodarske bilance izhaja sicer v glavnem iz razmer povzročenih po svetovni vojni, ker moramo nadomestiti vse izgube, ki jih je utrpela država v materialnem in kulturnem oziru in ker moramo skrbeti za vojne sirote in invalide. Razmerje med izvozom in uvozom je seveda glavni faktor, ki določa gospodarski položaj vsake države ne oziraje se na ostale komponente.

Ker gre $\frac{4}{5}$ in tudi več vseh moževih zaslužkov skozi roke gospodinj, pridejo one, ki opravljajo skupno ogromne zneske tekočega denarja v poštev, kako so gospodarile, so li trosile smotreno in dovolj kontrolirale svoje izdatke. — Tu moremo ločiti kmeta od meščana in tega zopet v nekaj kategorij v kolikor je treba upoštevati službeno stališče in poklic posameznikov. Kar je pri prvem zapravljanje, je pri drugem opravičena potreba.

Luksus in moda, zlasti pri ženskah so nekoč upropastile ves srednji stan, pa tudi male graščake. Vse takratne države so čutile posledice v svojih blagajnah in splošni bedi.

Današnja industrija manufakture, konfekcije, galanterije i. t. d. se ne suče več v mejah potreb, temveč hoče produkcijo in zaslužek povečati s pomočjo časopisja, reklame in drugih takih sredstev. Ljudem je treba po njihovem nazoru mode, novotarij, več okusa in smisla za lepoto, ker drugače bodo manj kupovali in bo blago zaostajalo.

Državi prinaša sicer korist vsako povečanje prometa, bodisi če se tičejo domačih ali tujih izdelkov. Če ravno pripada tudi delavcu nekaj deleža, vendar ne smemo biti slepi za to smotreno izkoriščanje pretkanih industrijelcev. Razumne gospodinjje bodo omejile pri sebi in pri svoji družini vse nepotrebne in vrednosti neodgovarjajoče izdatke, ter bodo reducirale v znatni meri uvoz tujih izdelkov, kar mora po doslednem izvajanju uplivati na gospodarsko bilanco in na cene proizvodov, kakor hitro bo tudi manj povpraševanja po njih. Isto velja tudi glede domačih izdelkov.

S tem pa nočem reči, da se moramo povrniti k onim časom, ko je domača industrija proizvajala skoro vse potrebščine. Za gotove sloje je še dandanes vrednost domače tkanine in nekaterih izdelkov tolika, da je ne bo zlepa izpodrinila veleindustrija.

Nasprotno naj izrabi gospodinja vse tehnične iznajdbe, da si omogoči in olajša izvrševanje svojega poklica. Njene dolžnosti so namreč tolike, da prehajajo izven strogo gospodinjjskih poslov po otrocih na bodočnost vsega naroda v političnem, kulturnem in gospodarskem oziru. (Skromna Cankarjeva mati je bila povsod z nesmrtnim delom.) Zakaj neki bi žena šivala in krpala na roke, pletla nogavice in opravljala zamudna dela, ko za more vsa tolka dela boljše izvršiti v mnogo krajšem času s strojem. Iz ekonomičnih razlogov pa se bo lotila likonja, krojenja in podobnih poslov, kar bo prihranek, če ta dela sama opravljala, plačal ves trud, medtem ko so večkrat manj plodonosna dela le tratio energijo.

Štedljivost je glavni predpogoj v vsakem dobrem gospodarstvu, tako

tudi v gospodinjstvu in kako nesmotreno bi bilo, če bi preveč trosili za obleko, obuvale in sploh za zunanost ter bi telesu ne dajali kar neobhodno potrebuje. Začeli bi pešati in lotila bi se nas bolezen. Res je, da mora gospodinja štediti pri vsem, pa tudi pri kuhanju in da mora biti hrana pri ubožnejših jako preprosta. Kljub temu bo pa razumna in dovolj poučena gospodinja posvečala kuhinji, zlasti izberi jedil vso pozornost, ker zavisi od njih delazmožnost družine in zdravje njenih članov.

Slika o umrljivosti v Jugoslaviji kaže, da zadene tudi naše gospodinjje precej krivde predvsem glede nege otrok, katerih umira v najnežnejši starosti mnogo več kot drugod. Res pa je, da izrodov splošnih higijenskih nedostatkov, neugodnih socialnih neprilik in nepcučenosti ni zagrešil posameznik.

Ker je bodočnost države odvisna od števila in kakovosti naraščaja, je ona dolžna podpirati svojo najboljšo podrobno delavko, največjo trpinko, katero ne čuvajo nobeni predpisi o osem ali deveturnem delu, za katero ne obstojajo skoro nobene socialne ustanove, pač pa nešteto dolžnosti.

Žena, ki ne podpira samo treh voglov pri hiši temveč tri vogle vse države, ne smeš politično sodelovati pri urejanju lastnih, kakor tudi državnih interesov, ker ti je to zakonito zabranjeno, pa si tudi tako zaposlena, da bi se le redkokatera mogla odtrgati od vsakdanjega dela. Navzlic temu mora krivica pasti. Kajti razumnim in dobrim gospodinjim je treba široke izobrazbe na raznih poljih pa tudi na političnem in gospodarskem in so v posesti take srčne kulture, da so nenadomestljive pri vseh važnih zadevah njih delokroga. Zato naj dobe tudi svoje zastopstvo v vladi.

(Dalje sledi.)

KMETIJSTVO

Konjerejci zahtevajo „Noni-usa“. O tem smo dobili zopet daljši članek v prilog belgijca. Ker pa je polemika o tem vprašanju že postala osebna, jo s tem zaključujemo. Končno besedo o tem bo imela strokovna anketa pri banski upravi.

Vzor kmet je Krilčič Pavel v Vel. Mlaki občina Vel. Gorica pri Zagrebu. Ima samo 11 velikih oralov zemlje, na kateri redi 8 krav, 2 telci, 2 bika in 2 konja, ne da bi mu bilo treba kupiti seno. Ko je prevzel

posestvo, je imel samo 2 do 3 krave in 2 konja, pa je moral še dosti krat seno kupovati. Videl je, da je tako gospodarjenje brez haska ter vso delo in trud zastonj. Obrnil se je na strokovnjake in začel obdelovati posestvo po njihovih navodilih. Najprej je napravil vzorno gnojišče, potem umetne travnike, na njive pa je začel sejati mesto žitarice krmilne rastline, kakor jesensko grahorko in grašak, kuruzo, solčnice in dr. Kuruzo in solčnice emilirala. Ima petdelni silos za pet vagonov krme. Ta posestnik ima kravo po imenu „Eta“, ki ima državni rekord med simentalci pri mlečnosti. Lani je imela 9018 l. mleka s 3,8% maščobe. Za teleta od te krave je dobil v zadnjih treh letih 37.000 Din. Teleta pusti sesati 5—6 mesecev. Čeravno pusti sesati teleta tako dolgo, proda dnevno 80 l. mleka. Ko je začel „modernizirati“ svojo posestvo, so se mu vsi smejali, sosedje so nahujskali na njega stariše in ženo, tako, da je imel doma celi pekel. Pa mož je vztrajal, premagal je vse ovire in danes slovi daleč na okrog kot vzoren kmet, katerega radi obiskujejo tudi različni „gospodje“ iz Zagreba in drugje, da vidijo kaj se da doseči s pametnim gospodarstvom ali kako se obnese teorija v praksi. Med obiskovalci pri tem posestniku je bil pred kratkem tudi dopisnik. Krilčič rad pripoveduje, da ima samo osnovno šolo, pa je obiskoval različne tečaje, čital gospodarske knjige in časopise in se vedno ravnal po nasvetih kmetijskih strokovnjakov.

Izlet v Gjurdjevački srez v Savski banovini priredi tukajšnja Zveza živinorejskih organizacij v mesecu avgustu in sicer na eno nedeljo z avtobusi. Kdor se hoče udeležiti te ekskurzije, se naj prijavi do 20. t. m. pri tajniku Zveze. Dan in program izleta še le bo potem določen. Namen tega izleta je ogledati si poslovanje tamkajšnje živinorejske zadruge, ki je dosegla že največje uspehe v državi in pa kmetske silose, katerih je v srezu Gjurdjevac že nad 300. Posebno važen bo ta izlet radi silosev, za katere se naši živinorejci že zelo zanimajo, da vsak lahko na lastne oči vidi, kakšen sistem bi bil za njega najbolj prikladen.

Tržne cene

Biki kg od 3—4—4,50 Din, telice kg od 3—4—5 Din, teleta kg od 3—4—5 Din, krave kg od 1,50 2—3. Svinje kg 6—8 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg. 8—10 Din, svinjetina kg. 10—14 Din, teletina kg. 6—14 Din, moka pšenična ogg. kg. 4—do 4,50 Din, moka II. kg. 3,50—4—Din, moka V. kg. 3,50 Din, moka ržena kg. 3 do 3,50 Din, kava surova kg. 50 90 Din, kava pražena kg. 56—140 Din, riž kg. 7—14 Din, sladkor kristalni kg. 15—Din, v glavah kg. 16—Din, kocke kg. 17—Din, bučno olje 1 lt. 14 Din, olje olivno 1 lt. 16—24 Din, sol Kreška kg. 2,50 Din, sol morska mleta kg. 2,75, sol živinska kg. 1,40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din, sveče pkt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v tekočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 210.—Din, žito 1 q 125.—Din, koruza debela 1 q 100.—Din, koruza čequatine 1 q 110.—Din, oves 1 q 120.—Din, ajda 1 p 170.—Din, ječmen 1 q 120—130 Din, proso 1 q 110 D, krompir 1 q 40—55 D, seno 1 q 30—35 Din, slama 1 q 20 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 105, tomažova žindra 18—20% 1 q 145.—Din, Nitrofoskal 1 q 148—Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.—D, apneni prah pri odjemu celega vagona 1 q 18 Din.

Cement: Trboveljski 1 q 70.—Din, cement splitski 1 q 70.—Din, apno žgano 1 q 36.—Din.

Spominske knjige od Din 15.—naprej se dobe v knjigarni I. HAHN v M. Soboti. **modni časopisi.** Dospeli so najnovejši

Sprejme **vajenec** za trgovino z se mešanim blagom. Naslov se poizve v PREKMURSKI TISKARNI v Murški Soboti.

Zahvala.

Gospodu narodnemu poslancu J. Benku se najiskreneje zahvalim za izposlovanje podporo.

ANTON MARTINEC.

Dražba lova.

Občina Motvarjevci bo dne 16. julija 1933 ob 14. uri v občinski pisarni v Motvarjevcih dala svoje lovišče od 1. V. 1933 do 31. III. 1939 potom javne licitacije v zakup.

ODBOR.

Proda se lepo posestvo v Očeslavcih, obstoječe iz krasnega velikega sado-nosnika več oralov gozda in lepih njiv in travnikov. Gospodarsko poslopje in hiša sta zidani in z opeko kriti. Prodajna cena se izve pri lastniku IVAN VEBERIČ, Selišče p. Sv. Jurij ob Ščavnici.

FOTOAMATERJI POZOR!

8 snimkov, 23° 4x6½ Din 13,50
8 snimkov, 23° 6x9 Din 14,50

ROLFILM:

KOPIRNI PAPIR:

6½x9 à 20 listov Din 5,50
9x12 à 10 " Din 6,50
post. karte " Din 7,50

Agfa Metol-Hydrochinon razvijalec cevka Din 5.—. Agfa-brzo fiksirna sol cevka Din 5.—.

Ves ostali materijal po najnižji dnevni ceni. — Na zalogi: AGFA, KODAK, BARNET, FOMA itd.

Razvijanje filmov brezplačno

kopije 4½x6 Din 0,75
" 6x9 Din 1,50

ŠTIVAN ERNEST, MURSKA SOBOTA.